

Natura 2000 w Polsce

Fakty i mity

WPROWADZENIE NOWEJ FORMY OCHRONY PRZYRODY W POSTACI OBSZARÓW NATURA 2000 NAŁOŻYŁO NA POLSKĘ DODATKOWE ZOBOWIĄZANIA FORMALNO-PRAWNE I ZOBOWIĄZAŁO NASZ KRAJ DO PRZYJĘCIA I REALIZACJI ZWIĄZANYCH Z TYM PROCEDUR. Jedną z nich jest opracowanie dla każdego obszaru naturalnego planu zadań ochronnych. Stanowi o tym Rozporządzenie Ministra Środowiska

z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych (PZO) dla obszarów Natura 2000. Z kolei art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach ich oddziaływania na środowisko wskazuje, że integralną częścią wszystkich etapów sporządzania planów zadań ochronnych są konsultacje społeczne. W tej sytuacji wydawać by się mogło, że współpraca między mieszkańcami terenów wyjątkowo cennych przyrodniczo a sprawującymi nadzór

Czy wyścig z czasem przy sporządzaniu planów zadań ochronnych służy idei programu Natura 2000? A co z rekompensatami? – pytają mieszkańcy obszarów naturalnych i samorządowcy.

DR MAŁGORZATA
FALENCZA-JABŁOŃSKA
Zakład Ekologii Lasu IBL,
koordynator planu zadań
ochronnych dla pięciu
obszarów Natura 2000

nad Naturą 2000 Generalną Dyрекcyjną Ochrony Środowiska i jej regionalnymi oddziałami powinna przypominać symbiozę. Fakty mówią jednak coś zupełnie innego.

WYŚCIG Z CZASEM

Formalnie plan zadań ochronnych to krótkookresowy plan sporządzony na podstawie dotychczasowej wiedzy, którego treść określa niebudzące wątpliwości cele do realizacji oraz działania niezbędne do zachowania przedmiotu ochrony. Okres obowiązywania tego dokumentu to 10 lat.

Przyjęto, że przeciętne koszty sporządzenia takich planów to 60 tys. zł, a wahania między 50 a 100 tys. zł zależą od powierzchni danego obszaru. Założono, że do końca 2011 r. powstaną plany zadań ochronnych dla 161 obszarów Natura 2000. Do końca 2012 r. mają być opracowane kolejne 172 dokumenty, a do końca 2013 r. jeszcze 96. Wyścig z czasem? A może – na czas? Narzucenie takiego tempa pracy graniczy z absurdem, okazuje się bowiem, że plan powinien zostać przygotowany w terminie krótszym niż najkrótszy w naszym kraju sezon wegetacyjny (170 dni). A zatem RDOŚ i GDOŚ z góry założyły, że pracujące nad nimi zespoły ekspertów wezmą pod uwagę wyłącznie dane z literatury (często nieaktualne!), bez możliwości ich weryfikacji w terenie.

Ale to nie wszystko. Konieczne jest przecież zlokalizowanie i podanie

Polska zobowiązała się sporządzić PZO dla wszystkich obszarów Natura 2000, a tak bogate kraje jak Niemcy, Austria czy Finlandia – tylko dla wybranych

wskaźników SD GIS oraz naniesienie wszystkich przedmiotów ochrony na ortofotomapy i mapy ewidencyjne. Zespół ekspertów biorących udział w przygotowaniu dokumentu (ponad 250 stron tabel) musi więc wykazać hart ducha i ciała oraz pracowitość co najmniej całego mrowiska! Warto podkreślić, że Polska zobowiązała się sporządzić PZO dla wszystkich obszarów Natura 2000, a tak bogate kraje jak Niemcy, Austria czy Finlandia – tylko dla wybranych.

JAKA REKOMPENSATA?

Zgodnie z dyrektywą siedliskową lista przedmiotów ochrony w naszym kraju obejmuje 76 typów siedlisk przyrodniczych. Głównym celem PZO jest zachowanie lub dążenie do osiągnięcia właściwego stanu siedliska (ang. *favourable conservative status of a natural habitat*), co oznacza, że: jego naturalny zasięg jest stały lub zwiększa się; zachowuje ono specyficzną strukturę; stan ochrony jego typowych gatunków jest sprzyjający – ich naturalny zasięg i liczebność nie

zmniejszają się, areale ich środowisk pozostają bez zmian lub rosną w dającej się przewidzieć przyszłości.

Jeżeli naturalne siedliska leśne położone są na terenach, których gospodarzem są Lasy Państwowe, to wiadomo, że ich status nie może być sprzeczny z zapisami planu urządzenia lasu. W art. 33 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody czytamy: *Na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasu. Po zmianach, które weszły w życie 1 stycznia 2012 r., należałoby wprowadzić uściślenie w postaci zapisu: Właściwy nadleśniczy samodzielnie wykonuje zadania związane z gospodarką leśną po wprowadzeniu odpowiednich zapisów w planie urządzenia lasu. Działania nie związane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych.*